

Budapest

VIII., Baross-tér 17.

KITARTÁS

KÖLCSÖNÖSEN SEGÉLYEZŐ ORSZÁGOS EGYESÜLET HAVILAPJA

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-én.

Felelős szerkesztő:
Turtsányi Vilmos.

A »Kitartás« című jótékonyági egyesület alapszabályait a nagymagyar királyi Belügyminiszterium 49.452/902. szám alatt jóváhagyta.

Az egyesület igazgatósága:

Elnök: *Temesváry Alajos.*Igazgatók: *Turtsányi Vilmos, Ellbogen Ferencz, Horváth István, Puha József, Puhm János, Sándor Márkus.*

Az egyesület tagjait megillető kedvezmények kivonata.

Az alapszabályokban meghatározott feltételek mellett az egyesületi tagok a következő kedvezményekben részesülnek:

1. Minden tag 60 éves koráig a »Providentia« általános biztosító társaságnál *baleset ellen van biztosítva*, még pedig:

a) Baleset folytán bekövetkező halál esetén 2000 korona erejéig,

b) baleset folytán beállott teljes vagy részleges munkaképtelenség esetén a tag 2000 korona arányában egy meghatározott százalék szerinti összeg erejéig.

2. A második évtől kezdve a tag nevének vagy kedvezményezettjének fokozatosan 2000 koronáig emelkedő halálozási segély fizetetik ki. Maga a tag, nevének elhalálozása esetén, fokozatosan 500 koronáig emelkedő segélyben részesül.

3. 15 évi tagság után a tag 1000 koronáig terjedhető előleget kap még életében, mely a halálozási segélybe annak idején betudatik.

4. Minden tag a belépéstől kezdve úgy peres, mint perenkívüli ügyekben az egyesület ügyészsége által díjtalanul képviseltetik.

5. Az egyesület »Kitartás« című havilapja minden tagnak már a belépéstől kezdve díjtalanul megküldetik.

Mindeme kedvezmények fejében az ezentúl belépő új tagok, ha belépésük alkalmával 30-ik életévüket még be nem töltötték, állandóan havi 3 koronát, ha belépésük alkalmával 38-ik életévüket még be nem töltötték, állandóan havi 3 korona 40 fillért, és ha 44-ik életévüket még be nem töltötték, állandóan havi 4 koronát fizetnek tagsági díj címén.

Beiratási díj egyszer s mindenkorra 2 korona.

Aki 44 éves elmúlt, az tagnak többé fel nem vétetik.

Az egyesület minden egyes tagja 60 éves koráig állandóan biztosítva van baleset ellen.

Minden baleset, megtörténte után legkésőbb 24 óra alatt, okvetlenül bejelentendő.

EGYESÜLETI ÜGYEK.

Május havi pénztári kimutatás.

	korona
Takarékpénztári betétek	58954.20
Leltár	2457.—
Pénztári állomány	7058.35
Összesen	68469.55

Május havi tagkimutatás.

Tagok száma május hó 1-én	1980
Belépett május hóban	4
Összesen	1984

Kiadások:

Balesetbiztosításért	516.94
Halálozási segélyek	1350.—
Személyzeti és dologi ki- adások, nyomda stb.	1839.15
Marad tényleges vagyon	3706.09
	64763.46

Segélyezések kimutatása.

Halálozási segélyek.

Lapunk 4-ik számában kimutatott segélyösszeg	79.400 kor.
---	-------------

Balesetsegélyek.

Lapunk 4-ik számában kimutatott segélyösszeg	25.715 korona 06 fillér.
---	--------------------------

Ujabb segélyek:

879. Lakatos Fülöp, Verseczrét, jobb hüvelykujj részleges munkaképtelenségeért	90 kor. — fill.
4242. Szalóky János, Ipolyság, jobbkartörésért	201 » 60 »

Közgyűlésünk.

Ez évi május 29-ikén a „Kitartás“ kölcsönösen segélyező országos egyesület immár **ötödik**, s a „Kitartás“ takaré- és hitelszövetkezet **első** évi rendes közgyűlését tartotta meg a tagok élénk érdeklődése mellett.

Az egyesület vezetésében az elmúlt év folyamán történt személyi változások ezt az érdeklődést annál inkább fokozták, mert az egyesület tagjai joggal remélhették, hogy az új vezetés minden irányban igyekezett a régi hibákat megszüntetni, a mulasztásokat pótolni, s a kezelésben a legmesszebb menő takarékosságot tartva szem előtt, az egyesület fejlődését és felvirágzását biztosítani.

Arra nézve, hogy ezen kívánalmaknak az egyesület vezetői mily mértékben feleltek meg, a közgyűlés egyhangu bizalmi nyilatkozata adta meg az egyedül illetékes választ, s azt a megnyugvást, hogy az egyesületnél minden további rázkódtatás teljesen ki van zárva, és hogy a tagok irányában teljesítendő

kötelezettségek semmiféle válság által nem lesznek kockára téve.

A közgyűlés elé terjesztett igazgatósági jelentésből az elfogadott évi mérleg alapján kiemelendőnek tartjuk, hogy az 1903. évben az egyesület tiszta vagyona közel 24.000 koronával gyarapodott, tehát míg az előző négy üzleti év összesen csak 40.000 korona gyarapodást mutathat fel, addig az 1903. év egy magában is ez utóbbi összeg felénél magasabb eredményt tudott elérni.

Ha az egyesületi tagok összehasonlítják az 1902. és 1903. üzleti év mérlegét, mindenestre megtalálják a magyarázatát a két év eredménye közötti különbözetnek is, s éppen azért csak egy-két erősen kidomborodó kiadási tétel megvilágítását tartjuk szükségesnek.

Az 1902. évben a **személyzet javadalmazása** volt: 9520 kor., az 1903. évben: 8140 kor., tehát már itt 1380 kor. megtakarítás éretett el; **házbér**, fűtés, világítás stb. 1902-ben: 6635 kor., s 1903-ban: 5071 kor., tehát 1564 koronával kevesebb, míg a »Ki-

tartás« szerkesztése és kiadása az 1902. évi 21.130 koronával szemben csak 3482 koronát vett igénybe, s így magán ezen a czimen 17.648 koronát takarítottunk meg, viszont halálozási, illetve balesetsegélyekért az előző évi összegnél jóval többet, vagyis összesen 38.820 koronát fizettünk ki az egyesület igényjogosult tagjainak.

Semmi kétségünk nincs az iránt, hogy a megtakarítások terén az 1904. évben sem fogunk az 1903. évinél hátrább maradni, bár a megtakarított összeg nagyobb részét azáltal értük el, hogy a „Kitartás“ hetilapot havilappá alakítottuk át, s így közgyűlési határozat alapján ugyan, de mégis a lap hetenkénti megjelenésének a beszüntetésével a tagoktól egy azelőtt élvezett kedvezményt voltunk kénytelen elvonni. Reméljük azonban, hogy rövid időn belül, s anélkül, hogy emiatt a közgyűlés által megszavazott 1904. évi költségvetést tullepnők, havonként legalább is kétszer megjelenő lapot lesz módunkban az egyesületi tagok rendelkezésére bocsátani. Tesszük ezt pedig annál szivesebben, mert az egyesület vezetősége és a vidéken lakó tagtársak között az összekötő kapcsot csakis az egyesületi lap képezi, s a lehetőség szerint keressük az alkalmat arra, hogy ez az összeköttetés minél gyakoribb s minél eredményesebb legyen.

A közgyűlés a fentebb jelzett eredmények alapján a felmentvényt úgy az igazgatóság-nak, mint a felügyelő-bizottságnak egyhangulag megadta s a felügyelő-bizottság tagjaiul az 1904. évre **Gombás Károly**, **Simon József** és **Horváth Antal** tagtársakat újból megválasztotta.

Egyesületi képviselők lettek: *Andrássy Géza, Czövekh Gyula, Daraban Szilárd, Éder Károly, Gondos Mór, Gerstner Lajos, Halász Antal, Hankesz László, Halmos Ödön, Hochcker Ferencz, Holnapy Ernő, Johán Nándor, Joanovits Miklós, Kovács Lajos, Kovács Károly, Komáromy Mihály, Kiss Lajos, Kuzmits Tamás, Kiss László, Kredl Ferencz, Kulcsár József, Kasza Pál, Kirchner Imre, László Antal, Liszek Ferencz, Lakatos Imre, Manzer Vilmos, Miskolczy Gyula, Reichert Ágoston, Widemann Árpád.*

A kereskedelmi törvény egyesületünket is kötelezi arra, hogy a további működés lehetősége és biztonsága szempontjából 200.000 korona biztosítási alapot mutasson ki.

Ma még az egyesület ennyi vagyonnal ugyan nem rendelkezik, de ennek az összegnek a megszerzése ma már biztosítottnak tekinthető . . . Ebben az ügyben a tárgyalások még azonban teljes befejezést nem nyertek,

miért is az egyesületnek biztosító-társasággá való átalakulása csak a tárgyalások befejezése után lesz kimondható, ami egy legközelebb összehívandó rendkívüli közgyűlésnek lesz a feladata.

A „Kitartás“ takaré- és hitelszövetkezet első évi mérlege is kedvező eredménnyel zárult, aminek ujonnan alakult más hasonló szövetkezetek első évi eredményével szemben egyszerű indoka az, hogy ugynevezett **szervezési** költség a szövetkezeti számlát nem terheli, illetve annak megalapítását minden külön költség nélkül eszközöltük.

Az első üzleti év forgalma természetesen még csak szerény határok között mozoghatott, de 70.717 koronát tevő pénzforgalom mellett kölcsönt igénylő tagjainkat minden irányban ki tudtuk elégíteni s az év végével 733 kor. 54 fillér tiszta nyereséget mutathattunk fel.

A közgyűlés a szövetkezeti mérleget is egyhangulag elfogadta, a felmentvényt megadta úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak, s a felügyelő-bizottság tagjaiul **Gombás Károlyt**, **Simon Józsefet**, **Horváth Antalt** az 1904. évre is újból megválasztván, az 1904. évi költségelőirányzatot megszavazta.

A közgyűlésnek több tárgya nem lévén, azt **Temesváry Alajos** elnök azon óhajttással zárta be, hogy a tagok saját érdekükben is lehetőleg igyekezzenek úgy az egyesületi, mint a szövetkezeti eszmét ismerőseik körében terjeszteni, hogy mindkét irányu üzletkörünk nagyobb mértékű elterjedést nyervén, a gyarapodás is állandó s nagyobb kiterjedésű lehessen.

A vasutasok fizetésrendezése.

(C) Sok mindenféle akadály és hosszú várakozás után végre mégis tető alá jut az államvasuti alkalmazottak fizetésrendezése.

A képviselőház pénzügyi bizottsága az 1904. évi költségvetés keretében június hó 3-án tartott ülésén letárgyalta és elfogadta azt a törvényjavaslatot is, a melyet a kereskedelmi miniszter ezen rendezés céljából április 16-án a képviselőházhoz benyújtott s így most már remélhető, hogy annak képviselőházi letárgyalása sem fog újabb akadályokba ütközni.

A pénzügyi bizottság tanácskozásáról a napilapok részletes tudósítást közöltek, a melyből az iránt, hogy fizetésrendezésük milyen irányu megoldást nyer, a vasutasok megfelelő tájékozást szereztek; már t. i. azok, a kik abban a helyzetben vannak, hogy napilapokat olvashatnak.

Egyesületünknek a fővárostól távol és nem ritkán hozzáférhetlen vidékeken lakó azon vasutas tagjai azonban, a kik egy-egy ujsághoz csak nagy

ritkán juthatnak hozzá, az őket is közelről érdeklő rendezés ügyéről aligha bírnak tájékozással s azért nem tartjuk feleslegesnek a pénzügyi bizottságban elfogadott törvényjavaslat főbb pontjait lapunk keretében is megismertetni.

A vasutasok fizetésrendezése ugyanis a következő négy táblázat szerint fog megtörténni:

I.

A hivatalnokok

tényleges fizetési szabályzata:		tervezett fizetési szabályzata:		várakozási idő	
fizetési osztály	illetm. K.-ban	fizetési osztály	illetm. K.-ban	mérnökök és jogászok	hivatalnokoknál
VI. 3.	1200	VI. 3.	1400	—	2 év
VI. 2.	1400	VI. 2.	1600	—	3 »
VI. 1.	1600	VI. 1.	1800	—	†)
V. 3.	1800	V. 3.	2000	3 év	3 év
V. 2.	2000	V. 2.	2200	3 »	3 »
V. 1.	2200	V. 1.	2600	†)	†)
IV. 3.	2400	IV. 3.	2800	3 év	3 év
IV. 2.	2600	IV. 2.	3000	3 »	3 »
IV. 1.	2800	IV. 1.	3200	†)	†)
III. 3.	3200	III. 3.	3600	4 év	—
III. 2.	3600	III. 2.	4000	4 »	—
III. 1.	4000	III. 1.	4400	†)	—
II. 3.	4400	II. 3.	4800	—	—
II. 2.	5000	II. 2.	5400	—	—
II. 1.	5600	II. 1.	6000	—	—
I. 3.	6400	I. 3.	6400	—	—
I. 2.	7200	I. 2.	7200	—	—
I. 1.	8000	I. 1.	8000	—	—

†) Az ezen fizetési osztályban bármely okból megrekedt hivatalnokok két ízben 4—4, illetve 5—5 évenként 200—300, illetve 400 korona korpótlékban részesülnek.

II.

Az altisztek fizetési táblázata

jelenlegi tényleges		tervezett		várakozási idő
fizetési osztály	illetm. K.-ban	fizetési osztály	illetm. K.-ban	
IV.	960	IV.	1040	3 év
III. 3.	1040	III. 3.	1200	4 év
III. 2.	1200	III. 2.	1400	4 »
III. 1.	1400	III. 1.	1600	†)
II. 3.	1600	II. 3.	1800	5 év
II. 2.	1800	II. 2.	2000	5 »
II. 1.	2000	II. 1.	2200	†)
I. 3.	2400	I. 3.	2400	—
I. 2.	2800	I. 2.	2800	—
I. 1.	3200	I. 1.	3200	—

†) A III. fizetési osztály első fokozatán a legutolsó előléptetéstől számítva eltöltött minden öt-öt évi szolgálat után az itt megrekedt altiszteknek 200—200 korona korpótlékre van joga, úgy hogy 16 évi szolgálat után 1800, és 21 évi szolgálat után 2000 korona fizetést feltétlenül el kell érnie.

Elölépésre való igénye az altiszteknek sem volt eddig. Most a várakozási idő, a melynek elteltével a fizetési osztály fokozataiban automatikus előléptetésnek van helye, három, négy, illetve öt év alatt. Az altisztek II. fizetési osztályában a fizetés fokozatonként javul 200 koronával, 1800 koronáról 2000, illetve 2200 koronára, a mely fokozatokban való előlépés öt-öt évi szolgálat után van biztosítva. A fizetési osztály I. fokozatában eltöltött öt-öt év után 200—200 korona korpótlékre van az altiszteknek joga, úgy, hogy a II. fizetési osztályba tartozó altiszt 2600 korona illetményt érhet el. Az altisztek I. fizetési

osztályának illetménytáblázata épp úgy, mint a vasuti hivatalnokok illetménytáblázata az I. fizetési osztályban a jelenlegihez képest nem javítja a fizetést.

III.

A szolgák fizetési táblázata

jelenlegi tényleges		tervezett		várakozási idő
fizetési osztály	korona	fizetési osztály	korona	
IV. 2.	500			
IV. 1.	540			
III. 3.	600	III. 3.	700	5 év
III. 2.	600			
III. 1.	720	III. 2.	800	5 év
II. 3.	840	III. 1.	900	†)
II. 2.	900	II. 3.	1000	5 év
II. 1.	960	II. 2.	1100	5 »
I. 3.	1040	II. 1.	1209	†)
I. 2.	1200	I. 2.	1300	
I. 1.	1400	I. 1.	1400	

†) Az előlépésre való igény itt is érvényesül és öt évben van biztosítva. A 700 korona kezdőfizetéssel belépő szolga tíz év alatt éri el a 900 korona fizetést, a 900 koronás fizetési fokozatban eltöltött további öt-öt év után két ízben 100—100 korona korpótlékre van igénye. Tehát a 16-ik évben ezer koronát, a 21-ik évben 1100 koronát kap. A 720 koronát élvező és a III. fizetési osztály I. fokozatába tartozó szolgák az új III. fizetési osztály 2. fokozatába (800 korona) jutnak, illetve a mennyiben szolgálatuk mai fizetési fokozatukban öt évnél hosszabb, a III. fizetési osztály első fokozatába stb. A mai I. fizetési osztály 3. fokozatától kezdve mindegyik szolga egy fizetési fokozattal lejjebb soroztatik, a mennyiben azonban szolgálati ideje mai fizetési fokozatában öt évnél hosszabb, a besorozás alkalmával elő is lép, vagy pedig korpótléket kap.

IV.

Az őrszemélyzet fizetési táblázata

a jelenlegi tényleges		tervezett	
fizetési osztály	korona	fizetési osztály	korona
IV. 2.	500	4	540
IV. 1.	540	3	600
III. 3.	600	2	660
III. 2.	660	1	720
III. 1.	720	1	720

Az őrszemélyzetnél egy fizetési osztály és négy fokozat lesz 540 korona kezdő fizetéssel, a mely öt-öt évenként 60 koronával emelkedik háromszor, illetve két korpótlékkal együtt ötször. Az 540 korona kezdő fizetéssel belépő őr a 26. szolgálati évben éri el a fizetés maximumát, 840 koronát.

A fizetésrendezés alkalmával az államvasutak női alkalmazottjait is rendszeres hivatalnokokká fogják kinevezni. Illetménytáblázatuk fizetésüket öt fokozatban állapítja meg, 1000 korona kezdő fizetéssel, a mely három évről három évre egész 1400 koronáig emelkedik. Lakáspénzük az I. lakbérosztályhoz tartozó állomáshelyeken 600 korona, a többi állomáshelyeken 300—420 koronáig terjed.

A fentebbiekből megállapítható, hogy a törvényjavaslattal tervezett fizetésrendezés általában jobb az erről elterjedt híresztelésnél, mivel a pénzügyi bizottság több oly téves magyarázatot felvilágosított, a melyet a vasutasok maguk is ezen törvényjavaslathoz fűztek, — azt az államvasuti személyzet helyzetének megjavítását célzó első lépésként megnyugvással lehet fogadni.

A kereskedelmi miniszter urnak a bizottságban tett nyilatkozata ugyanis elismeri azt, hogy ez a javaslat a multak valamennyi hibáját jóvá nem teheti, mert olyan fizetés-rendezést, a mely évtizedek sérelmeit most egyszerre gyökeresen orvosolhatná, a pénzügyi helyzetre való tekintettel sem lehet megcsinálni, de gondoskodni fog arról, hogy már most, a sérelmek azon részét, a melyet az eddig eltöltött szolgálati idő beszámításával státusz-rendezés útján megszüntetni lehet, a fizetésrendezés keretében megszüntesse.

A vasuti személyzet anyagi helyzetének fokozatos javítását a miniszter esetenként rendeleti uton kívánja keresztül vinni s éppen azért, hogy a jövőben ennek a lehetősége se legyen egy most megszavazott törvényjavaslat megváltoztatásához kötve, ezen fizetésrendezési javaslatban a törvényhozás csak a rendezéshez szükséges összeget fogja megszavazni, de maga a rendezés törvénybe iktatva nem lesz, hanem szintén rendeleti uton fog végrehajthatni.

A törvényjavaslat indokolásának ezen nyilatkozatokkal való kiegészítése után az ehhez fűzött aggodalmak nagy része önként elesik, de megszűnik azon legsarkalatosabb kifogás is, a mely abban nyilvánult meg, hogy az egyes fizetési osztályok első fokozatán a vasuti alkalmazottak, különösen ha az előléptetések nem mindenkor lennének jóindulatuak, esetleg minden indokolás nélkül megrekedhetnek, s hogy előmenetelük már a legalsó fizetési osztály első fokozatán véget érhet.

A pénzügyi bizottság ugyanis az ezen fokozatokban való megállítást jelző kereszttekhez azon magyarázatot fűzte, hogy itt csupán a várakozási idő nincs években kifejezett módon biztosítva, de a szolgálatát kifogástalanul teljesítő alkalmazott e fokozatokon nem rekedhet meg, illetve csak azok lesznek megállíthatók, a kikre kifogásolt szolgálat esetén ez határozottan kimondatik, vagy nem elegendő képesítésüknél fogva a szolgálati rendtartás határozmányai értelmében magasabb osztályba való előléptetésre igényvel nem bírnak.

A kereskedelmi miniszter ur még ezt a magyarázatot is enyhítette azzal, hogy a magasabb osztályokban való előlépés lehetőségét nem az iskolai képzettség, hanem a szolgálati használhatóság alapján fogja elbírálni s így ma már arra sincs semmi ok, hogy ez irányban a törvényjavaslat kapcsán keresztül viendő rendezés aggályokat keltsen.

Kétségtelen, hogy ha mindezen magyarázatok mindjárt a törvényjavaslat benyújtásakor adtak volna meg, minden félreértés, minden izgalom s a szenvedélyek ama kitörése is elkerülhető lett volna, mely az országra nézve milliókra menő anyagi kárt s egyeseknek talán helyre sem hozható kellemetlenséget okozott, de viszont az is bizonyos, hogy ezen felvilágosítások niánya nem volt elegendő indok a vasuti forgalomnak munkabeszűntetéssel való megakasztására.

A törvényjavaslat ellen az alkalmazottak részéről emelt másik fő kifogás a lakáspénzeknek sok esetben az eddiginél is kedvezőtlenebb megállapítása volt, amennyiben az üzletvezetőségi székhelylyel bíró nagyobb vidéki városokban a most élvezett központi lakbér helyett jóval csekélyebb összegű lakáspénzek rendszeresítése tervezetik.

A törvényjavaslat szerint ugyanis a következő lakáspénz-táblázat fog érvényre emeltetni:

Fizetési osztály	H i v a t a l n o k o k			
	I.	II.	III.	IV.
	évi lakpénz koronákban az			
	l a k p é n z - o s z t á l y b a n			
I.	1600	1120	—	—
II.	1200	840	720	600
III.	1000	700	600	500
IV.	800	560	480	400
V.	700	490	420	350
VI.	600	420	360	300
	A l t i s z t e k			
I.	700	490	420	350
II.	600	420	360	300
III.	400	280	240	200
IV.	300	210	180	150
	S z o l g á k			
III.	400	280	240	200
II.	300	210	180	150
I.	300	210	180	150
	Ö r s z e m é l y z e t			
1—4 fokozat	300	210	180	150
	K e z e l ő n ö k			
1—5 fokozat	600	420	360	300

Az egyes lakpénz-osztályokba tartozó állomáshelyek:

I. Budapest, Fiume és a magyar korona országain kívül fekvő állomáshelyek.

II. Arad, Besztercebánya, Brassó, Debreczen, Győr, Kassa, Kolozsvár, Marosvásárhely, Miskolcz, Nagyszeben, Nagyvárad, Nyitra, Pécs, Pozsony, Sopron, Szabadka, Szeged, Székesfehérvár, Szolnok, Szombathely, Temesvár, Ujvidék, Zágráb.

III. Aranyosmaróth, B.-Gyarmat, Balázsfalva, Békésaba, Belovár, Beregszász, Beszterce, Bród, Bruck (L/m.), Csáktornya, Csikszereda, Czegléd, Déva, Dicső-Szt.-Márton, Dombóvár, Eger, Érsekújvár, Esztergom, Fehértemplom, Gödöllő, Gyöngyös, Gyula, Gyulafehérvár, Hódmezővásárhely, Eszék, Ipolyság, Kaposvár, Károlyváros, Kecskemét, Keszthely, Kis-Kun-Félegyháza, Kisvárd, Komárom, Léva, Losonc, Lugos, Makó, Máramarossziget, Mitrovicza, Munkács, Nagybánya, Nagybecskerek, Nagyenyed, Nagykanizsa, Nagy-Károly, Nagyikinda, Nagytapolcsány, Nyiregyháza, Óbecse, Ogulin, Orosháza, Orsova, Pancsova, Palotaujpest, Pápa, Pétervárad, Petrinja, Pozsega, Rákospalota, Resiczabánya, Rimaszombat, Salgó-Tarján, Sátoralja-Ujhely, Segesvár, Selmezbánya, Sepsí-Szent-György, Soroksár, Szászrégen, Szászváros, Szatmár-Németi, Szegzárd, Szentes, Székelyudvarhely, Szent-Gotthárd, Sziszek, Susak Tapolcza, Torda, Trencsén, Turóc-Szent-Márton, Ungvár, Varasd, Vác, Versecz, Veszprém, Vinkovce, Vukovár, Zalaegerszeg, Zenta, Zilah, Zimony, Zólyom, Zombor, Zsolna.

IV. Az I—III. lakpénzosztályokban fel nem sorolt városok és községek.

A II-ik lakáspénz-osztályba sorozott üzletvezetőségi székhelyeken ezen táblázat szerint a vasutasok lakáspénzben majdnem akkora veszteséget szenvedtek volna, mint a mily összegű fizetésrendezésben részesülnek, habár ez a veszteség csak akkor állott volna be, amidőn előlépés folytán egy magasabb fizetési osztályba jutottak volna, de mert a pénzügyi bizottság akként határozott, hogy az üzletvezetőségi székhelyeken a budapesti lakáspénzek lesznek érvényesek, a tervezetnek most már itt sincs számottevő hiányossága.

Az üzletvezetőségi székhelylyel nem bíró vidéki városokban ugyanis kevés alkalmazott van ma-

gánlakásra utalva s e helyeken a lakások minden-
esetre olcsóbbak is, mint a több tisztviselő által
lakott üzletvezetőségi székhelyeken, tehát megvan a
lehetőség arra, hogy a rendszeresített lakáspénzért
legalább tűrhető lakást lehet kapniok.

A III. és IV-ik lakáspénz-osztályba sorozott
városok és községekben a lakáspénz mindenesetre
jobban megfelelő lesz a helyi viszonyoknak, mint
az I. és II. osztályban, mely utóbbi helyeken a je-
lenlegi lakáspénzért legtöbb esetben már ma sem
lehet megfelelő lakást kapni s hisszük, hogy a ke-
reskedelmi miniszter ur, mihelyt a lehetőség meg-
engedi, rendeleti uton a lakáspénzeket is előnyö-
sebben fogja szabályozni.

Ha a vasutasok most már a fentebbi táblá-
zatok alapján összehasonlítják jelenlegi fizetésüket
a tervezett rendezéssel, önmaguk is megállapíthatják,
hogy minden egyes esetben és mindenkire nézve
tényleges fizetésjavítás fog történni, egyenkint nem
nagy összegekben ugyan, de egyelőre annyiban, a
mennyit az ország pénzügyi helyzete megbír, azon-
ban a fokozatos későbbi javításnak a szüksége is
már most hangsúlyoztatván, bizalommal lehetnek
az iránt, hogy sorsukban az elmúlt idők mostoha-
sága újabban nem fog megisméltődni.

Mindenesetre megnyugvást kelthet a jelenlegi
állapottal szemben a várakozási időnek, tehát az
előlépésnek az egyes fizetési osztályok keretén belül
szabályozott biztosítása, a melytől fegyelmi határo-
zat nélkül a jövőben senkit sem lehet megfosztani,
míg a mai rendszer mellett előléptetésre kifejezetten
senkinek sem volt igénye.

Itt említjük meg, hogy az 1903. évben fel nem
használt 1.635,000 koronát a kereskedelmi miniszter
ur az alkalmazottak tényleges összfizetése arányában
rendkívüli pótlékként szintén el fogja osztani s egy-
egy alkalmazottra körülbelül fizetésének 3 százaléka
esik, s bizton reméljük, hogy a fizetésrendezést egy-
más után több oly intézkedés is fogja követni, a
mely a vasutasok anyagi helyzetén és szolgálati
viszonyaiban kedvező változásokat léptetve életbe,
az általános megelégedést, a szolgálati buzgóságot
minden irányban biztosítani fogja.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

A kecskeméti árvaház részére befolyt újabb
adományok:

Klesz Mártonné urnő gyűjtése	6 kor.	61 fill.
Markovits Bálint ur	5 »	60 »
Heringer Károly ur	1 »	— »
Gregoresik Oszkár ur	1 »	— »
Jakubecz M. ur	— »	40 »
Beller József ur	— »	20 »
Kocskán József ur	— »	20 »
Matheisz József ur	— »	20 »

Összesen 15 kor. 21 fill.

Eddigi gyűjtés 773 » 58 »

Főösszeg 788 kor. 79 fill.

Bikaviadatok Budapesten. Élelmes vállalko-
zók minden évben kieszelnek a főváros részére
valami szenzációt, amelylyel a látványosságokra
kiváncsi közönséget belépti díjak czimén megadóztat-
ják. Tavaly a végeredményében semmivé törpült
»Dunaünnepély« csábítgatta az embereket Buda-
pestre, az idén az idegen forgalmat emelő utazási-

és menetjegy-iroda rendez három estén át bika-
viadalt valódi spanyol torreadorokkal és szelidített
spanyol bikákkal. Amíg a bikaviadatok rendezése
csak tervként lépett fel, az egész sajtó ugyancsak
megtépázta a tervezőket, ezért a középkori spanyol
mulatság ideplántálásáért, de mikor aztán a terve-
zők az idegenforgalom emelésére hivatkoztak, s a
mikor azt bizonyították, hogy ezzel csodítik az ide-
geneket Bndapestre, s amikor a hatóság is olyan
feltételeket szabott az engedélyhez, hogy a viadalo-
kon nem szabad vérnek folytani, nem szabad lovakat
használni, s a bikát nem szabad megölni, — egy-
szerre az ujságok hasábjain is megszólaltak az ön-
zetlen harsonák, s tele ordítják az országot a bika-
viadatok előzetes reklámjával. Mivelhogy bikaviadal
kell a magyarnak, amely nélkül nincs teljes boldog-
ság a földön. Most persze már az ördög se gondol
arra, hogy a rendező uraknak az idegenforgalom
tekintetében kifejezett óhajtása megvalósul-e, mivel
mindenki tisztában van vele, hogy ezekért a bika-
viadatokért Budapestre egy idegen macska se jön,
hanem megtölti az erre épített arénát a fővárosnak
minden hecczre ezrivel tóduló közönsége. Mindenféle
azt hallani ugyan, hogy iparunk, kereskedelmünk s
egész közgazdaságunk rémitő pangásban szenved, s
hogy az életfentartás már is elviselhetetlen nehéz-
ségekkel jár, de azért a bikaviadatokra van pénz,
s hallomás szerint a jegyek már mind a három
estére előzetesen elkeltek. Az állatkert téli korcsolya-
pályáján már csaknem teljesen készen áll a kolosszális
méretű aréna, ahol a világra szóló esemény majd
lezajlik. Ötszáz munkás dolgozott a hatalmas faalkot-
mányon, amelyről azt mondják, hogy ehhez hasonló
még ez ideig nálunk nem épült. A legfelső tribün
állítólag 15 méter magasságban lesz a porondtól s
szintén állítólag innen is jól látni a viadalt le-
folyását, — tehát nyilvánvaló, hogy ahova rendes
körülmények között csak szédülésmentes cserepező
legények mernének felkapaszkodni, a nagyérdemű
közönség fejenként 4 korona belépti díj ellenében
fog egymást törve-zuzva elhelyezkedni, hogy aztán
ha a mulatságnak vége lesz, teljes szívvvel szidhassa
annak a spanyolnak még az öreg apját is, aki a bika-
viadalt legelőször kitalálta. Budapesten ugyanis
minden nagyszabásúnak ígért mulatság általános
elégedetlenséggel és bosszúsággal fejeződik be. Az
előzetes reklámokban ígérnek eget-földet, lehozzák
a napot, holdat és az ég valamennyi csillagát, s
mikor aztán a belépti jegyek szerencsésen elkeltek,
— rendszerint nem váltanak be semmi ígéretet, hogy
a jövedelem valami csorbát ne szenvedjen . . . Szinte
fogadást lehetne rá tenni, hogy a bikaviadalt is
sokan fogják káromkodva emlegetni, ami nem is
lehet másképpen, mert a hatósági engedély alapján
a spanyol bikaviadatoknak legfeljebb a torzképít
lehet bemutatni. Lovat használni nem szabad, ne-
hogy a bika felöklelje, — sem a bikát nem szabad
megölni, nehogy vér folyjon, s így legfőlebb a bande-
rillóknak, piccadoroknak és torreadoroknak van
megengedve, hogy uri egészségüket egy kis vesze-
delemnek tegyék ki, — de hát ez sem fog járnai tul-
ségos izgalommal, mert remélhetőleg a bikák kellő-
leg szelidítve s a játékhoz bedressirozva vannak s
igy a torreador olcsón juthat a közönség elismerő
tapsaihoz. Arra azonban már magunk is kíváncsiak
volnánk, hogy a vitéz torreador ki merne-e állani egy
vad tekintetű magyar bikával, amely ha egyszer pupon
öklelné, aligha látna viszont szép Spanyolországot.

SZÉPIRODALMI RÉSZ.

A rejtelmes sziget.

Regény. Irta: *Verne Gyula*, átdolgozta: *Szász Károly*.

(Folytatás.)

Dél elmulván (s a halálra éhes szigetlakók ugyancsak hozzá láttak az ebédhez) — ismét csónakba ültek s a hajótörés helyére visszatértek. Most már a hajó dereka is kint volt a vízből, s egész erővel hozzá lehetett látni a zsákmányoláshoz. A hajó maga szánalmas képet mutatott. Derékban volt ketté roppanva s a törésnél irtózatosan szétzúzva. De a zuzódás nem terjedt ki a távolabbi részekre, mint kétségkívül történt volna, ha a lőporkészlet felrobbanása okozza a katasztrófát. A másik föltevésnek azonban még kevésbé kedvezett a hajó körüli szemle: sziklának az egész csatorna fenekén nyoma sem volt.

A hajóban talált holmi a legváltozatosabb s elég gazdag volt. Látszott, hogy a Speedy meglehetősen megszedte magát rablásaiból. De ezuttal nem magának, hanem a sziget lakóinak javára, a kik magokat róla ugyancsak gazdagon elláthatták minden szükségessel. A hajó azon részében, melyet Ayrton kikutatott, a lőporos rekeszt is megtalálták. Most már Pencroffnak is meg kelle győződni, hogy a Speedyt nem a saját lőpora robbantotta föl. A lőporkészlet, érc dobozokban, a víztől meg nem rontva, ott feküdt rekeszében; tömérdek löveg, golyók és lőpor, felhalmozva, hosszú időre védelemképesé tették volna a kalózhajót, ha külső veszedelem nem éri. De mily természetű volt ez a kül-veszedelem?

Esti öt órakor, a dagály visszatértekor abba kelle hagyni a munkát. Nehéz nap volt, de sokra is mentek. Váratlanul jutottak nagy gazdagsághoz. Pencroffnak nagy volt az öröme, mikor nagy csomag dohányokat, hordó söröket és szeszes italokat, nagy mennyiségű hust, — aztán puskákat, házi s kézi eszközöket, kovács és lakatos műszereket, pamut holmikát, lisztet, s egyéb mindenfélét találtak.

Az egész idő alatt, sőt a rákövetkezett éj folyamán sem mutatták magokat a szigetre menekült kalózok.

A következő három nap a hajóromról megmentett holmi betakarításával s a gránitlaki üregekben való elrakodással telt el. Apály alkalmával hordották ki a holmit; dagálykor hordták haza és rakták el. Még a lánczokat is sikerült kihuzni a partra; s azok segélyével aztán a négy ágyut is. Így nem csak élelmi, hanem fegyvertáruk is egyszerre váratlan gyarapodást nyert.

Mikor mindezzel készen voltak, az idő rosra fordult, s egy erős vihar végkép megsemmisítette a hajó romjait. A katasztrófa után egy héttel nyoma sem látszott a Speedynek a csatornában. De pusztulásának titka még mind nem volt megfejtve. S talán örökre is rejtély marad, ha egy nap (november 30-kán) Nab, apály idején a fővényes parton ögyelegve, egy hat lábnyi hosszú s egy láb átmérőjű érczhenger-cső felét, a mint hosszában ketté volt repedve, vagy inkább szakítva — nem találta volna meg, a fővénybe furódva.

Ayrton is segítségül hívta, s a henger darab-

ját Smith Cyrushoz vitték, a ki a barlangnál-fölállított műhelyben volt elfoglalva.

— Hát te csak a mellett vagy — mondá a mérnök a vele ott dolgozó Pencroffhoz fordulva — hogy a Speedy nem fennakadás következtében pusztult el?

— Azt hát; hiszen ön is tudja, uram, hogy az egész csatornában nincs szikla.

— De hátha ebbe a vashengerbe akadt?

— Hogyan? e kürtő darabka? Mit akar ön ezzel mondani?

Most Cyrus a többihez fordult.

— Nem láttuk-e mindnyájan, hogy a hajót, mielőtt elsüllyedt volna, egy hatalmas víztölcsér emelte magasra?

Ezt mindnyájan erősítették.

— Hát azt tudjátok-e, mi okozta a víztölcsért? Ez a vas-kémény ni! Mert lássátok, ez nem egyéb volt, mikor t. i. egész volt, mint egy hatalmas villanytelep!

— És ki tette oda ezt a villany-telepet? — kérdék a többiek.

— Arra csak annyit felelhetek barátaim, hogy én nem. De hogy hatalmas egy villany-telep volt azt megítélhetitek a következményekből!

Valóban, ez volt az egyetlen magyarázata a víztölcsér hatalmas emelkedésének, a hajó ketté szakadásának s mindennek, a minek tanui voltak. De a vaseső és a villanytelep ottlétének titkát: azt nem bírták megmagyarázni sehogy. Ki tette azt oda? Ki volt az a jöltevő gondviselés, mely rajtok ebben az utolsó veszedelemben is segített, mint segített volt már másszor is, láthatatlanul, észrevétlenül? Mert hogy egy és ugyanaz a rejtélyes lény volt, a ki Cyrust a tengerből kimentette, a ki a palaczkba zárt levelet írta, a ki számukra a legszükségesebbekkel telt ládát odajátszotta, a ki a Tábor-szigetről visszatérőknek a jeltüzet gyujtotta, a ki a pekari-malaczkba a golyót lőtte, — a ki most a Speedytől őket megmentette: ezt nemcsak regényes ösztönük, hanem a tények összevetése is elhitette velök. Végtelen hálára érezték magokat kötelezve iránta; de hogy annak csak egy részét is leróhassák, vagy legalább hálájokat kifejezhessék iránta: mindennek előtt ismerniök kellett volna ez ép oly hatalmas és jöltevő, mint rejtelmes barátot!

— Keresni fogjuk őt; — mondá Cyrus.

— De ha maga nem akarja, hogy megtaláljuk, nem is fogjuk őt megtalálni! — jegyzé meg Pencroff s egyszerü megjegyzése igazságát mindenki átlátta.

Ez azonban nem volt ok, hogy ne keressék. Elhatározták tehát, hogy a sziget egy zugát sem fogják felkutatatlan hagyni.

Mielőtt ahhoz foghattak volna, az évszak sürgős munkáit akarták bevégezni, s ami teendőjük még a kalózhajón talált és megmentett tárgyak körül volt, be kelle fejezniök. Kettőztetett erővel végezték az aratást és a kerti vetemények betakarítását. A gránit-ház üregeiben elhelyezett s halomra hordott holmit rendezték, s e végből még egy pár alkalmas barlangüreget is raktáru és kamráru rendeztek be. Nagy gondot adott a víz által megtámadott és rozsdásodni kezdő ágyuk kitisztogatása. Ezzel Pencroff és

Nab felváltva bajlódta s a csiszolás és fényesítés munkája nagy időt és sok erőt vett igénybe. Mulatságos volt, a mint Nab egész erővel dolgozott, Jupe mester, a majom pedig fehér kötényével mellette állott és adogatta neki a vasport a tisztogatásra. Mikor mind a négy ágyu ki volt fényesítve és sorba állítva, felszerelték; s kettőt a gránit-ház ablak és ajtaja elé állítottak, úgy hogy a sziklalakás egész kis Gibraltár képét öltötte. A másik két ágyut a kikötőben vonták fel, hogy a sziget bejáratát őrizze.

Mind ez idő alatt a szigetre menekült hat rabló semmi életjelt nem adott magáról. Pencroff sürgette társait, hogy tartsanak hajtóvadászatot, mint valami jaguárokra. De a Cyrus tanácsára még is abban állapodtak meg, hogy bevárják, hadd támadjanak azok; s magok részéről csak a vigyázatra — és ha kell majd, a védelemre szorítkoznak.

Még egy munka állott előttük, még pedig éppen a lehető megtámadásra való tekintetből: végkép elűntetni nyomát is annak, hogy a gránitháznak a tő felül is van bejárata. Ezt könnyen elérhették a tő vízszinénél némi fölébb emelése által, ami nem volt nehéz, mert csak a két lefolyásnál, — a glicerin patak és a nagy vizesés kiindulásánál, kövekkel kellett a kifolyást elzárni, hogy a vízszin emelkedjék: ami néhány napi munkával végre is lőn hajtva.

Ayrton ez alatt visszatért az akolba, mert ott is volt dolog, az állatokról is kellett gondoskodni. Cyrus előbb nem akarta magában odabocsátani, nehogy a kalózok ott megtámadják. De Ayrton biztosította, hogy nem fél semmitől, aztán ott a távirda, ha baj lesz, azonnal segítséget fog kérni. Elment tehát, s egy óra múlva már jött a távsürgöny, hogy szerencsésen megérkezett s mindent rendben talált.

December 9-én végre megindulhattak a czélba vett kutatásra. Nabot, aki őket a folyóig kísérte s ott a hidakat felvonta mögöttük, a gránitház őrzetere hátra hagyták; de megegyeztek, hogy hogy szükség esetében a táviró által fogják értesíteni. Ayrton az akolnál volt; s így négyen indultak utnak: Cyrus, Spilett, Pencroff és Harbert.

Minden pontot, a százszor járt uton is, figyelmesen átkutattak; megnézték minden sziklát, minden barlangot. Lassan és vigyázva haladtak előre, hogy mindent tökéletesen szemügyre vehessenek.

Pencroffnak nagy aggodalma volt, hogy hajójukat, a Bonaventurát nem érte-e valami baj? Ha a kalózok rá találtak akadni, vagy leszerelték s szétrombolták, vagy megszöktek vele. Ez utóbbi annál valószínűbbnek látszott, mert eddig a szigeten semmi nyomuk nem mutatkozott. Ez uttal azonban a Pencroff aggodalma teljesen felesleges volt. A Bonaventurát a maga helyén találták és pedig bántatlanul kikötve. Hanem ami Pencroffot meglepte és bámulatba ejtette: nem úgy volt megkötve, ahogy ő megkötötte; egészen más fajta csomóra volt a kötele, mint ahogy ő mindig kötni szokta, nem is tudná másképp, annyira rá állott a keze. Pencroff kész volt megesküdni, hogy a Bonaventurát eloldotta s újra kötötte valaki; tehát bizonyosan használta is. De ki? a kalózok-e? vagy ismét az a rejtélyes jó barát? és mi végből?

Egy pár nap eredménytelenül telt el. Harmadnap visszatértek a gránitlakba pihenni. Azt hitték, Ayrtont is ott fogják találni, mert e napra ígérte, hogy feljő. Ayrton azonban nem volt ott. Táviratoztak neki. Nem felelt rá. Talán nincs az akolban, vagy talán éppen utban van hozzájuk, — gondolák.

Vártak. De az éj leszállt s a reggel is felvirradt anélkül, hogy Ayrton megjelent volna. Ujra sürgönyöztek; ismét semmi felelet. Most már komolyan kezdettek aggódni miatta, s elhatározták, hogy (Nabot ismét visszahagyva) mind a négyen keresésére indulnak. Ezuttal Top is velük ment; szaglásának jó hasznát vehették.

Az uton aztán meglelték az okát, miért nem felelt Ayrton a sürgönyökre. A táviró vonalán haladva, annak közepe táján a vonalat megszakítva találtak. Egy oszlop ki volt dőlve, vagyis inkább emberi kézzel gondosan kiásva a földből, s a sodrony erőszakkal elvágva. Tehát az ő sürgönyeik meg sem érkezhettek Ayrtonhoz, ő sem sürgönyözhetett nekik vissza.

(Folyt. köv.)

Cserélni óhajt

Munkács-Állomásról Brassó, Sepsi-Szt.-György, Kézdi-Vásárhely, Kolozsvár, vagy bármely más nagyobb állomásra (Erdélybe) itteni vonatmálházó ottani értesítő kihordóval, esetleg vonatmálházóval. Czím: **Bacsonyi Károly** máv. vonatmálházó **Munkács**.

Cserélni óhajt

Ujbánya-Állomásról váltóór Esztergom-Almásfüzitő, Dunaszerdahely-Ujkomárom, Pápa-Bánhida, Bicske-székesfehérvári vonalra. Czím: **Durgula József** váltóór **Ujbánya**, Bars-m.

Dr. Szász Géza

fogorvos, egyesületi tagunk,
az egyesület tagjainak a foghuzást
ingyen eszközli a többi fogorvosi kezeléseknel pedig **50%** árengedményt ad.
Lakik: Budapest, **Andrássy-út 49.**

Zsótér István váltóór **Bács-Petrovosszello állomáson**, lehetőleg pályaoórral cserélni óhajtana.

KILOMÉTER-PÉNZEK

könnyű kiszámításához **vonatkisérők** számára igen hasznos táblázatos kimutatást állított össze

MARUSÁK JÁNOS

Miskolcz állomási kezelő-altiszt.

Ezt a felette hasznos segédeszközt igen szívesen ajánljuk minden máv. vonatkisérő figyelmébe. Megrendelhető a szerzőnél, Miskolcz személy-pályaudvaron **60 fillér** árban.